

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de doorlichting van
Sint-Willebrord - Heilige Familie te BERCHEM**

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Doorlichtingseenheid	2000000242
Instelling	Sint-Willebrord - Heilige Familie
Beleidsverantwoordelijke	Jan Claus - Franck Bogers
Adres	Jan Moorkensstraat 95 - 2600 BERCHEM
Telefoonnummer	03 239 17 88
E-mail	info@wilfam.be
Website	www.wilfam.be
Bestuur	VZW Koba Metropool
Adres	Nooitrust 4 - 2390 MALLE

Scholengemeenschap	SGKSO Onze-Lieve-Vrouw-van-Antwerpen
Adres	Noorderlaan 108 - 2030 ANTWERPEN

CLB	Vrij CLB De Wissel Antwerpen
Adres	Coeveltstraat 10 - 2100 DEURNE

Dagen van het doorlichtingsbezoek	16-09-2019, 17-09-2019, 19-09-2019, 20-09-2019
-----------------------------------	--

Samenstelling van het doorlichtingsteam	Lies HARDEMAN Heidi DE NIEL Lizzy PAUWELS Immanuel SYNAEVE Vera TIMMERS Gerd VERHAEGEN
---	---

INHOUDSTAFEL

1	Toelichting bij het doorlichtingsverslag.....	3
1.1	Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?	3
1.2	Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?	3
1.3	Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?	3
1.4	Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?	4
1.5	Hoe gaat het verder na de doorlichting?	4
2	Administratieve situering	5
3	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	5
4	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	9
4.1	Het omgaan met diversiteit	9
4.2	Nederlands voor anderstalige nieuwkomers	10
4.3	Mode in de tweede graad bso in de studierichting Moderealitatie en -presentatie (leerplan 2014/026)	12
4.4	Expressie, huishoudkunde en opvoedkunde in de derde graad tso in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplan 2017/018)	14
4.5	Kantooradministratie en gegevensbeheer in het derde leerjaar van de derde graad bso in de studierichting Kantooradministratie en gegevensbeheer (leerplan 2018/008)	16
5	In welke mate voert de school een doeltreffend beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne? ..	19
6	Respecteert de school de regelgeving?	21
7	Samenvatting.....	22
7.1	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	22
7.2	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	22
7.2.1	Het omgaan met diversiteit	22
7.2.2	De onderwijsleerpraktijk.....	23
7.3	In welke mate voert de school een doeltreffend beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne?	24
8	Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen.....	25
9	BIJLAGE DOORLICHTINGSEENHEID	26

1 Toelichting bij het doorlichtingsverslag

1.1 Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?

Elke doorlichting biedt een antwoord op twee vragen:

1. In welke mate ontwikkelt de school haar kwaliteit, met bijzondere aandacht voor de aansturing en de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk?
2. In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs dat tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit (het OK) en respecteert ze de regelgeving?

De onderwijsinspectie beantwoordt deze twee vragen aan de hand van vier onderzoeken:

- een onderzoek van de kwaliteitsontwikkeling
- een onderzoek van de onderwijsleerpraktijk
- een onderzoek van één kwaliteitsgebied
- een onderzoek van het beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

1.2 Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?

De onderwijsinspectie gaat na of de school tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Om de onderzoeksgegevens te verzamelen, gebruikt de onderwijsinspectie verschillende onderzoeksmethoden en raadpleegt ze uiteenlopende bronnen (kwantitatieve en kwalitatieve data, documenten, observaties, gesprekken en gevalstudies). De onderwijsinspectie betreft ook relevante stakeholders bij de onderzoeken.

1.3 Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie situeert de kwaliteitsontwikkeling en de kwaliteit van de school aan de hand van ontwikkelingsschalen. Zo wil de onderwijsinspectie de school stimuleren om de kwaliteit te (blijven) ontwikkelen. De ontwikkelingsschalen zijn gebaseerd op het OK en bestaan telkens uit vier niveaus.

	Beneden de verwachting Er zijn meerdere essentiële elementen die voor verbetering vatbaar zijn.
	Benadert de verwachting Er zijn, naast sterke punten, ook nog meerdere punten ter verbetering. Daardoor komt het geheel nog niet tegemoet aan de verwachting.
	Volgens de verwachting Er zijn veel sterke punten en geen belangrijke punten of gebieden ter verbetering. Het geheel komt tegemoet aan de verwachting.
	Overstijgt de verwachting Er zijn veel sterke punten, met inbegrip van significante voorbeelden van goede praktijk.

Het ontwikkelingsniveau **volgens de verwachting** bevat de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Dit niveau betekent dus voluit: 'volgens de verwachting uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit'.

Het ontwikkelingsniveau **overstijgt de verwachting** bevat dezelfde kwaliteitsverwachtingen als **volgens de verwachting**, maar voor dat niveau verwacht de onderwijsinspectie ook een voorbeeld van goede praktijk. De criteria voor een voorbeeld van goede praktijk zijn:

- De praktijk overstijgt het gangbare.
- De praktijk heeft een positieve impact op de resultaten en effecten bij de leerlingen.
- De praktijk is ingebed in de werking van de school of de werking van een deelteam.
- De praktijk is onderbouwd vanuit evaluaties of specifieke noden van de school of is gebaseerd op vernieuwde inzichten op het vlak van onderwijskwaliteit.
- De praktijk kan andere scholen inspireren.

1.4 Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie formuleert een advies aan de Vlaamse Regering over de verdere erkenning van de school. Er zijn twee adviezen mogelijk.

1. Als de school in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een gunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - een gunstig advies zonder meer
 - een gunstig advies met de verplichting om te werken aan de tekorten.
2. Als de school niet in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een ongunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - Een ongunstig advies met mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt op voorwaarde dat het bestuur van de school zich bij het werken aan de tekorten extern laat begeleiden. Indien het bestuur van de school gebruikmaakt van het recht om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt en zich extern laat begeleiden, volgt er een nieuwe doorlichting. Die nieuwe doorlichting vindt plaats binnen een termijn die de onderwijsinspectie bepaalt op basis van de ernst en de aard van de tekorten en die minimum 90 dagen bedraagt, behalve als de tekorten betrekking hebben op de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - Een ongunstig advies zonder mogelijkheid om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten. Het bestuur van de school kan een beroep indienen tegen die onmogelijkheid. Binnen de 60 kalenderdagen na het indienen van het beroep, onderzoekt een nieuw en paritair samengesteld doorlichtingsteam de argumenten die het bestuur van de school aangeeft om te rechtvaardigen dat er wel een mogelijkheid moet zijn om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten.

1.5 Hoe gaat het verder na de doorlichting?

De school ontvangt het doorlichtingsverslag enkele dagen na het einde van de doorlichting. Feitelijke onjuistheden kunnen op dat moment nog worden rechtgezet. Het advies en de inschalingen worden echter niet meer gewijzigd.

Uiterlijk binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van het doorlichtingsverslag kan het beleid of het bestuur van de school een bijkomende verduidelijking van het doorlichtingsverslag aanvragen bij de inspecteur-generaal. Die aanvraag gebeurt zoals aangegeven op de website van de onderwijsinspectie. De onderwijsinspectie plant de bespreking zo spoedig mogelijk en het beleid of het bestuur van de school bepaalt zijn vertegenwoordiging.

Voor meer informatie: raadpleeg www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

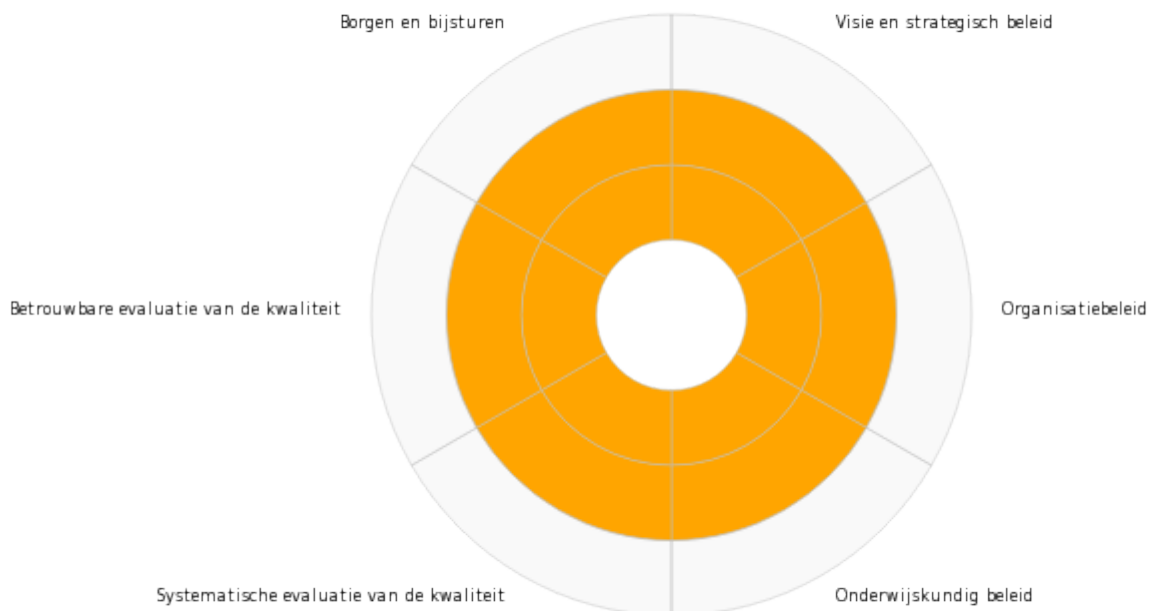
2 Administratieve situering

Alle hoofdstukken van dit verslag en het advies hebben betrekking op de doorlichtingseenheid Sint-Willebrord - Heilige Familie (doorlichtingseenheid 2000000242). Deze eenheid omvat geheel of gedeeltelijk volgende scholen:

- Sint-Willebrord-H.Familie (48728)
- Sint-Willebrord-H.Familie 1e graad (117093).

Het aanbod van de doorlichtingseenheid en een overzicht van de onderwijslesplaatsen is terug te vinden als bijlage bij dit verslag.

3 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

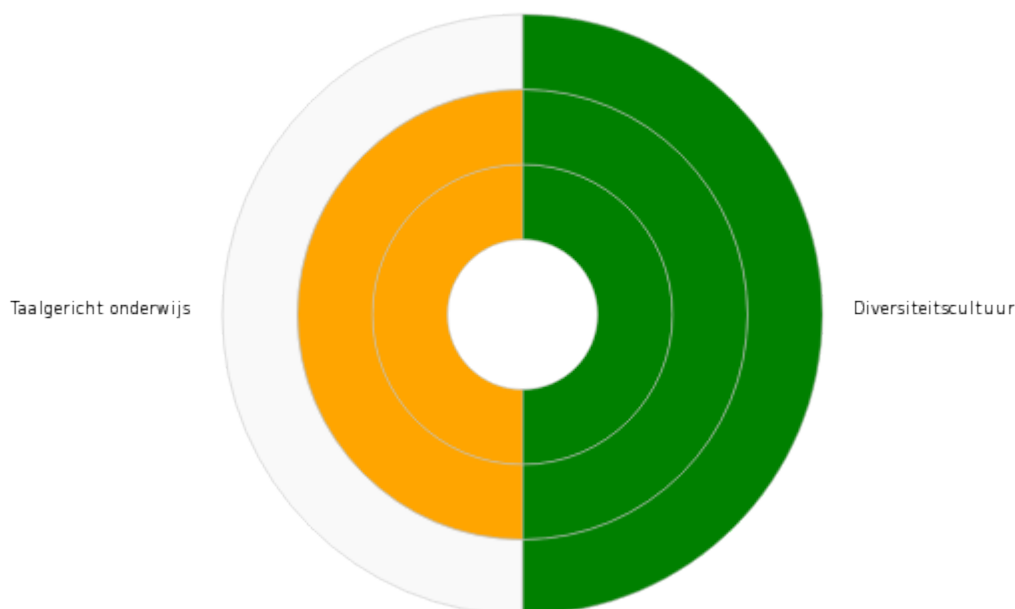
Visie en strategisch beleid	De school koos om als pedagogische eenheid binnen één doorlichtingseenheid doorgelicht te worden. De onderwijsinspectie stelde vast dat de twee campussen, Sint-Willebrord en Heilige Familie, voor de meeste domeinen los van elkaar functioneren en een eigen beleid voeren. Op de campus Heilige Familie weet het beleid wat het met het onderwijs wil bereiken, hoe het de schoolwerking wil vormgeven en hoe het de ontwikkeling van de leerlingen wil stimuleren. De visie, die recent vernieuwd werd, is afgestemd op de input en de context van de school en op de regelgeving. Zij vindt steeds meer ingang in de schoolwerking en in meerdere domeinen van de onderwijsleerpraktijk. De visie is nog beperkt richtinggevend voor de evaluatie, de rapportering en de professionalisering. De visie voor de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers en de 'gastvrije' cultuur zijn daarentegen reeds sterk zichtbaar in de schoolwerking en in de onderwijsleerpraktijk. De campus stimuleert de gezamenlijke verantwoordelijkheid om de visie te realiseren. Op de campus Sint-Willebrord heeft het beleid weinig zicht op wat het met het onderwijs wil bereiken, hoe het de schoolwerking wil vormgeven en hoe het de ontwikkeling van de leerlingen wil stimuleren. De campus heeft nagenoeg geen visie op wat onderwijskwaliteit voor de teamleden en de leerlingen betekent en daardoor geeft het beleid weinig richting aan de onderwijsleerpraktijk. Een strategie om de visie te realiseren ontbreekt en uit de onderwijsleerpraktijk blijkt weinig gemeenschappelijke doelgerichtheid.
Organisatiebeleid	Op de campus Sint-Willebrord ontbreekt een coherent beleid. Het streeft nauwelijks naar een cultuur van participatie en dialoog. De campus heeft geen overlegstructuren waarin leerlingen en ouders zich engageren in de besluitvorming. De participatie van de teamleden in de besluitvorming beperkt zich hoofdzakelijk tot praktische zaken. Stimuli voor vernieuwing en expertisedeling tussen de teamleden zijn er nauwelijks. Dat blijkt onder andere uit de zeer beperkte vakgroepwerking. De campus werkt amper samen met anderen om de onderwijsleerpraktijk of de schoolwerking te versterken. Er is weinig communicatie over de werking met externe belanghebbenden. Campus Heilige Familie ontwikkelt en voert een beleid waarbij participatie en dialoog belangrijk zijn. De werking en de rol van het pedagogische team naast de verschillende overlegstructuren illustreert de participatieve ontwikkelingsdynamiek waarbij de teamleden verwachtingen uitspreken en ideeën uitwisselen over de doelen en ontwikkelingen. Het beleid staat open voor externe vragen en verwachtingen en speelt daar geregeld op in. Vernieuwing, reflectie en expertisedeling worden gestimuleerd, zij het nog weinig doelgericht. Het team werkt samen met anderen om de onderwijsleerpraktijk en de schoolwerking te versterken. De betrokkenheid van de ouders wordt gestimuleerd. Via een transparant vademecum communiceert de campus de werking uitgebreid aan de teamleden.

Onderwijskundig beleid	Op de campus Heilige Familie ontwikkelt het beleid de kwaliteit van de onderwijsleerpraktijk. Het geeft de onderwijsleerpraktijk vorm aan de hand van maatregelen en afspraken. De afspraken zijn nog niet voor alle domeinen doelgericht. Voor de evaluatie, de rapportering, het taalgericht onderwijs en de professionalisering is dit nog een werkpunt. Het beleid ondersteunt de teamleden. Dat blijkt uit de verschillende trajecten die recent veranderingen teweegbrachten, bijvoorbeeld de cultuur van 'gastvrijheid' en het omgaan met zorg. De leerlingen en ouders waarderen die veranderingen en onderschrijven de gezamenlijke verantwoordelijkheid van het campusteam om ze te realiseren. Campus Sint-Willebrord ontwikkelt de kwaliteit van de onderwijsleerpraktijk niet of ad hoc. Het beleid concretiseert de schoolvisie over de onderwijsleerpraktijk nauwelijks in samenhangende maatregelen en afspraken. Dat blijkt onder meer uit het onderzoek van de vakken, het onderzoek taalgericht onderwijs, de tijd die aan evaluaties besteed wordt en uit de studiebekrachtiging. Zo houdt de studiebekrachtiging rekening met elementen die niet met het leer- en ontwikkelingsproces van de leerling te maken hebben. Daarbij worden B- en C-attesten amper schriftelijk onderbouwd en is de oriëntering nauwelijks toekomstgericht. De campus maakt weinig afspraken met de teamleden. Die krijgen onvoldoende ondersteuning om de onderwijsleerpraktijk vorm te geven en verder uit te bouwen.
Systematische evaluatie van de kwaliteit	Op campus Sint-Willebrord wordt de schoolwerking niet of occasioneel geëvalueerd. Het beleid op campus Heilige Familie evalueert systematisch verschillende aspecten van de schoolwerking. Het heeft daarbij ruime en groeiende aandacht voor de evaluatie van de onderwijsleerpraktijk. De evaluaties vinden, vanuit het dataplan, geregeld plaats en zijn gepland volgens een systematiek.
Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit	Campus Heilige Familie evalueert de kwaliteit beperkt doelgericht op basis van de beschikbare kwalitatieve en kwantitatieve bronnen. De evaluaties vertrekken nog niet steeds van concreet geformuleerde doelen waardoor het volgen (of meten) van de kwaliteitsontwikkeling voor bepaalde domeinen nog moeilijk loopt. De campus slaagt er nog te weinig in om de resultaten en effecten bij de leerlingen te gebruiken bij de evaluaties. Het beleid betreft bij de evaluaties vaak relevante partners. Voor het opzetten van verandertrajecten gaat het bewust op zoek naar kwantitatieve en kwalitatieve bronnen om de veranderingen te onderbouwen. De recente beslissingen over het omgaan met leermiddelen is daar een goed voorbeeld van. Op campus Willebrord evalueert het beleid de kwaliteit zelden op basis van de beschikbare kwalitatieve en kwantitatieve bronnen of de expertise van relevante partners. Het besteedt bij de evaluaties nauwelijks aandacht aan de resultaten en effecten bij de leerlingen. De evaluaties zijn zelden betrouwbaar.

Borgen en bijsturen Campus Willebrord heeft geen of weinig zicht op de sterke punten en werkpunten. Het beleid borgt onvoldoende wat reeds goed is en ontwikkelt nauwelijks verbeteracties voor de werkpunten. Zo heeft de campus bijvoorbeeld de werkpunten uit de voorgaande doorlichtingsverslagen onvoldoende bijgestuurd. Campus Heilige Familie heeft zicht op de sterke punten en werkpunten. Het beleid bewaart en verspreidt wat kwaliteitsvol is, maar kan dat nog doelgerichter doen, bijvoorbeeld binnen de vakgroepwerking en over de vakgroepen heen. Het ontwikkelt verbeteracties voor de werkpunten.

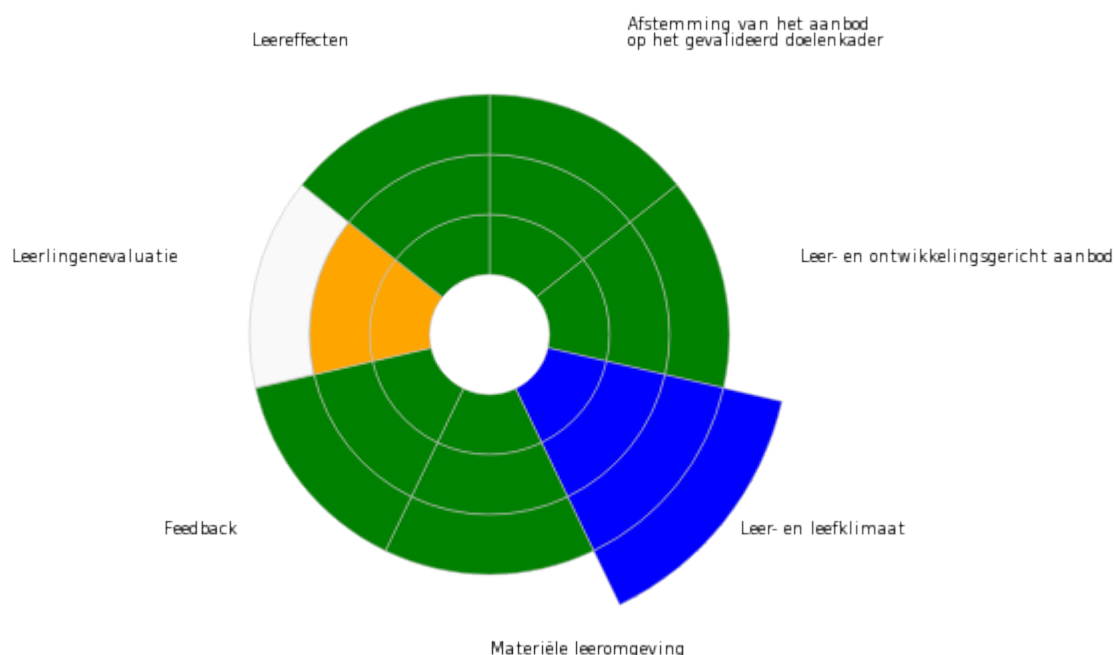
4 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

4.1 Het omgaan met diversiteit

Diversiteitscultuur	Het schoolteam erkent de diversiteit op school en in de maatschappij als een normaal gegeven en speelt daar positief op in. Het schoolteam bekijkt gebeurtenissen en personen vanuit verschillende perspectieven en stemt daar het eigen functioneren op af. Er zijn talrijke initiatieven gericht op het verkennen, herkennen en erkennen van diversiteit op school en in de maatschappij en benut verschillen om leerlingen van elkaar te laten leren. Alle leerlingen maximaal laten deelnemen aan alle activiteiten is daarnaast een belangrijk streefdoel. Het schoolteam begeleidt de leerlingen tot non-discriminatie, tolerantie en dialoog.
Taalgericht onderwijs	Het schoolteam heeft veelal zicht op de talige competenties van de leerlingen en stemt de onderwijsleerpraktijk daar voor de meeste leerlingen op af. De manier waarop het taalgericht onderwijs binnen de school wordt vormgegeven en opgevolgd, verschilt per campus. De verantwoordelijken voor taalgericht onderwijs op school initiëren verschillende acties binnen de school en bieden geregeld taalsteun aan de leraren. De verdere uitwerking daarvan is op beide campussen afhankelijk van het initiatief van de individuele leraar. Het stimuleren van de taalverwerving bij de leerlingen is daardoor in de meeste lessen nog een werkpunt. De school staat voor de uitdaging om het draagvlak en de gezamenlijke doelgerichtheid voor het taalgericht onderwijs verder te ontwikkelen.

4.2 Nederlands voor anderstalige nieuwkomers

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

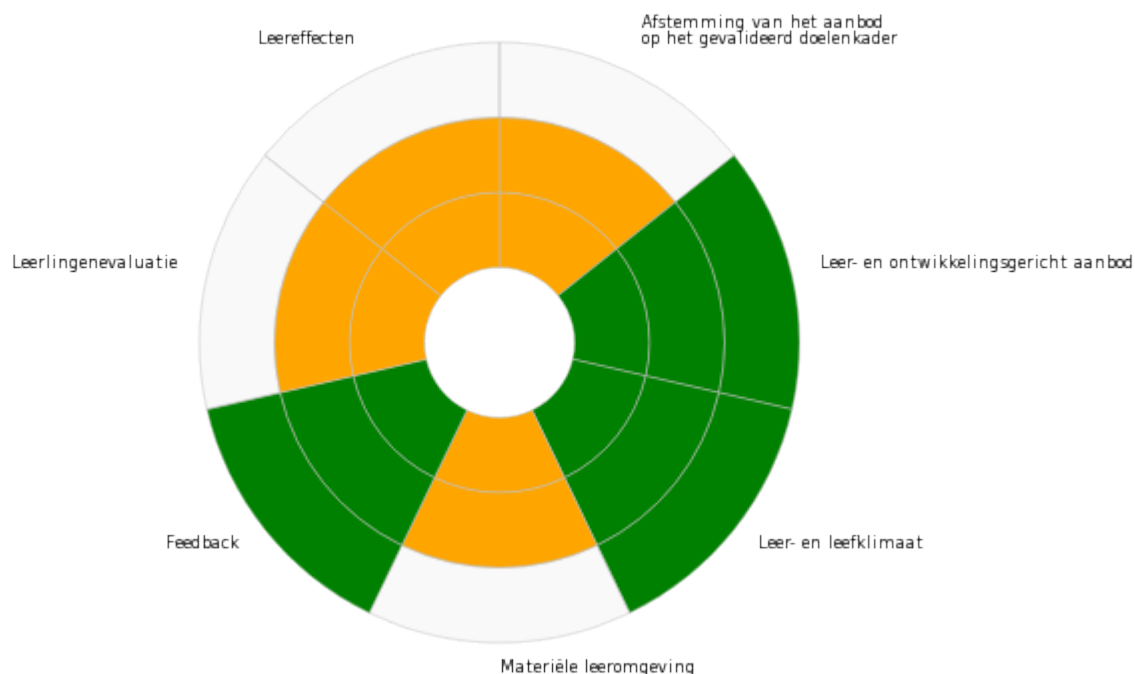
Het aanbod spoort met het gevalideerd doelenkader en is nagenoeg volledig. Het aanbod is evenwichtig en afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. De vakgroep kan het gebruik van de ontwikkelingsdoelen bij de planning van het aanbod nog versterken.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

De leraren benutten de beginsituatie van de groep leerlingen om haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. Ze brengen de beginsituatie van iedere leerling in kaart via een grondige intake en eventuele bijkomende screenings. De leerlingen krijgen degelijke kansen om aan de ontwikkelingsdoelen te werken in het kader van hun individueel leertraject. De leraren hebben daarbij zowel aandacht voor traag lerende en kortgeschoolde leerlingen als voor leerlingen die meer uitdaging nodig hebben. Het aanbod is veelal samenhangend en activerend. Het maken van afspraken binnen de vakgroep over een logische en graduele opbouw is een aandachtspunt. Het aanbod is betekenisvol en ondersteunt het leren. Dat uit zich in verschillende aspecten, zoals de organisatie van buitenschoolse activiteiten, de aansluiting van de leerinhouden bij de leef- en beleavingswereld van de leerlingen en de aandacht voor strategieën die het leren bevorderen. De onderwijsorganisatie bevordert het bereiken van de doelen. De samenstelling van de klasgroepen en de opbouw van de lesweek verlopen bewust en bevorderen het leren.

Leer- en leefklimaat	Tussen de leerlingen en de leraren bestaat een partnerschap dat berust op respect, inlevingsvermogen, vertrouwen en dialoog. De leraren gaan voortdurend in gesprek met hun leerlingen en stimuleren daarbij bewust en zeer dikwijls gezamenlijke en wederzijdse reflectie. De leraren houden ook rekening met de thuissituatie en de sociaal-emotionele behoeften van hun leerlingen. De leerlingen en de leraren nemen samen verantwoordelijkheid op voor een ontspannen en ordelijke sfeer en efficiënt gebruik van de lestijd. De leraren motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen en geven hen soms een autonome rol in het onderwijsleerproces. De manier waarop de leraren het positief en stimulerend leer- en leefklimaat vormgeven, is een voorbeeld van goede praktijk.
Materiële leeromgeving	De materiële leeromgeving ondersteunt het bereiken van de doelen. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in.
Feedback	De leraren geven geregeld ontwikkelingsgerichte feedback, waarbij ze vertrekken vanuit de doelen en de leerervaringen van de leerlingen. De feedback is zowel op het product als op het proces gericht. De feedback is veelal duidelijk, constructief en gedoseerd en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen. De leraren kunnen de schriftelijke feedback in de loop van het schooljaar nog meer afstemmen op de volgende stappen in het onderwijsleerproces. Daarbij kunnen ze het degelijke en ontwikkelingsgerichte advies van het einde van het schooljaar als voorbeeld nemen.
Leerlingenevaluatie	De evaluatie spoort met het aanbod, maar is beperkt representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. Ze vertoont een beperkt evenwicht tussen kennis en vaardigheden. De leraren zorgen doorgaans voor een brede evaluatie en stemmen ze veelal af op de doelgroep. Ze laten nog kansen liggen om te komen tot een transparante en betrouwbare evaluatie. Zo ontbreken er vaak objectieve beoordelingscriteria.
Leereffecten	Ondanks de verbeterpunten binnen de leerlingenevaluatie tonen de onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk, het leerlingenwelbevinden en de studieresultaten aan dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt.

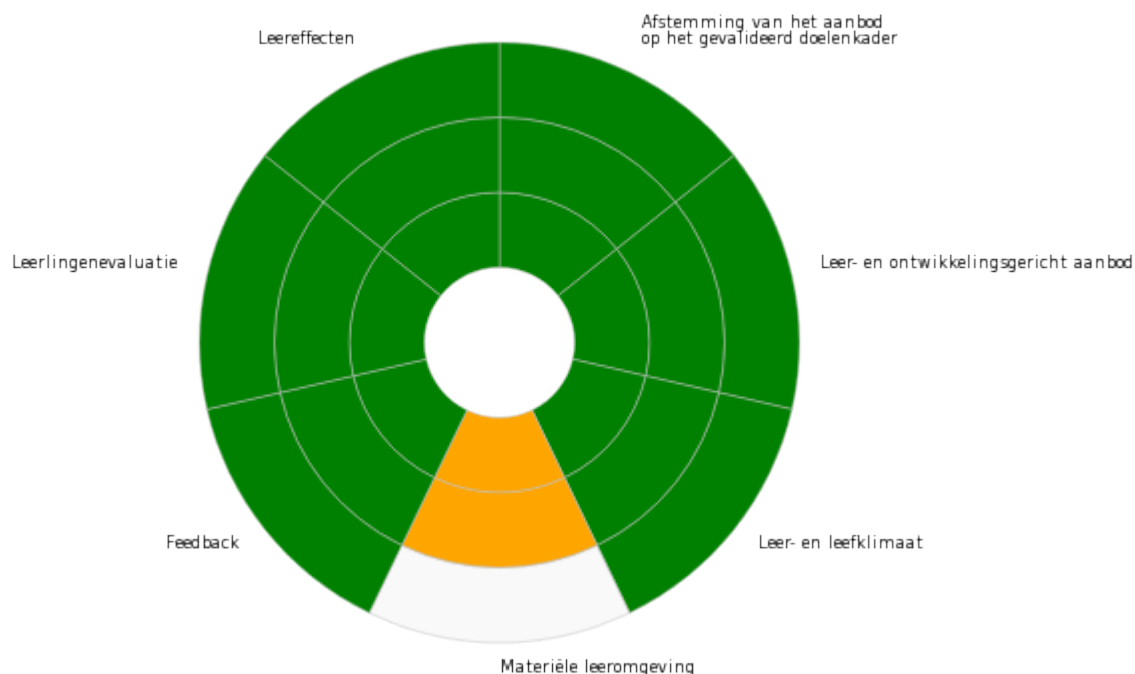
4.3 Mode in de tweede graad bso in de studierichting Moderealiserie en -presentatie (leerplan 2014/026)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	Het aanbod voor de vakken 'mode' en 'commerciële presentatie en lifestyle' (CPL) spoort gedeeltelijk met het gevalideerd doelenkader. Vooral de volledigheid en het evenwicht van het aanbod zijn nog werkpunten. Zo krijgen de leerplanonderdelen 'commerciële artikelenkennis' en 'etaleren en presenteren' in het vak CPL te weinig aandacht. In het vak mode is de afstemming binnen de graad onduidelijk waardoor het aanbod niet steeds evenwichtig is.
Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	De leraren benutten de beginsituatie van de groep leerlingen om haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. De afstemming van het onderwijsleerproces op de talige competenties van de leerlingen en de samenhang tussen de vakken verdienen meer aandacht. Het aanbod is veelal betekenisvol en activerend en ondersteunt het leren. De leraren werkten de laatste jaren uitdagende en zorgvuldig gekozen projecten en thema's uit die de leerlingen actief betrekken bij de leeractiviteiten. De onderwijsorganisatie bevordert het bereiken van de doelen.
Leer- en leefklimaat	De leraren creëren een positief en stimulerend leer- en leefklimaat. Ze hebben oog voor de thuissituatie en socio-emotionele noden van de leerlingen. De leraren motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun inbreng. De leraren maken efficiënt gebruik van de lestijd.

Materiële leeromgeving	De materiële leeromgeving ondersteunt veelal het bereiken van de doelen. De ruimte in de vaklokalen mode en CPL is beperkt. De vaklokalen CPL bieden onvoldoende mogelijkheden om verschillende activiteiten tegelijkertijd te laten plaatsvinden, zoals het leerplan vraagt. Daarnaast ontbreken er onder meer een printer, scanner, vaste of verplaatsbare wanden, legboorden, hangrekken en voldoende artikelen om kleuren, stijlen en maten te combineren. De leraren leveren inspanningen om de beschikbare uitrusting efficiënt in te zetten.
Feedback	De leraren geven geregeld vooral mondelinge ontwikkelingsgerichte feedback, waarbij ze vertrekken vanuit de doelen en de leerervaringen van de leerlingen. De feedback is zowel op het product als op het proces gericht en is veelal duidelijk, constructief en gedoseerd en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen. Het formuleren van schriftelijke feedback kent nog groeikansen.
Leerlingenevaluatie	De evaluatie is beperkt representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. Het evenwicht tussen kennis, attitudes en vaardigheden is niet optimaal. Het afstemmen van de vraagstelling op het handelingswerkwoord van de leerdoelen verdient meer aandacht. De leraren laten nog kansen liggen om te komen tot transparante en betrouwbare beoordelingscriteria en een brede evaluatie, die is afgestemd op de doelgroep.
Leereffecten	De onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en de studieresultaten bieden gedeeltelijke garanties dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt. Momenteel werken enkele leraren op informele basis goed samen, maar is de aandacht voor kwaliteitsbewaking beperkt om de impact op de leereffecten bij de leerlingen te versterken. De leraren leveren inspanningen om het welbevinden van de leerlingen positief te beïnvloeden.

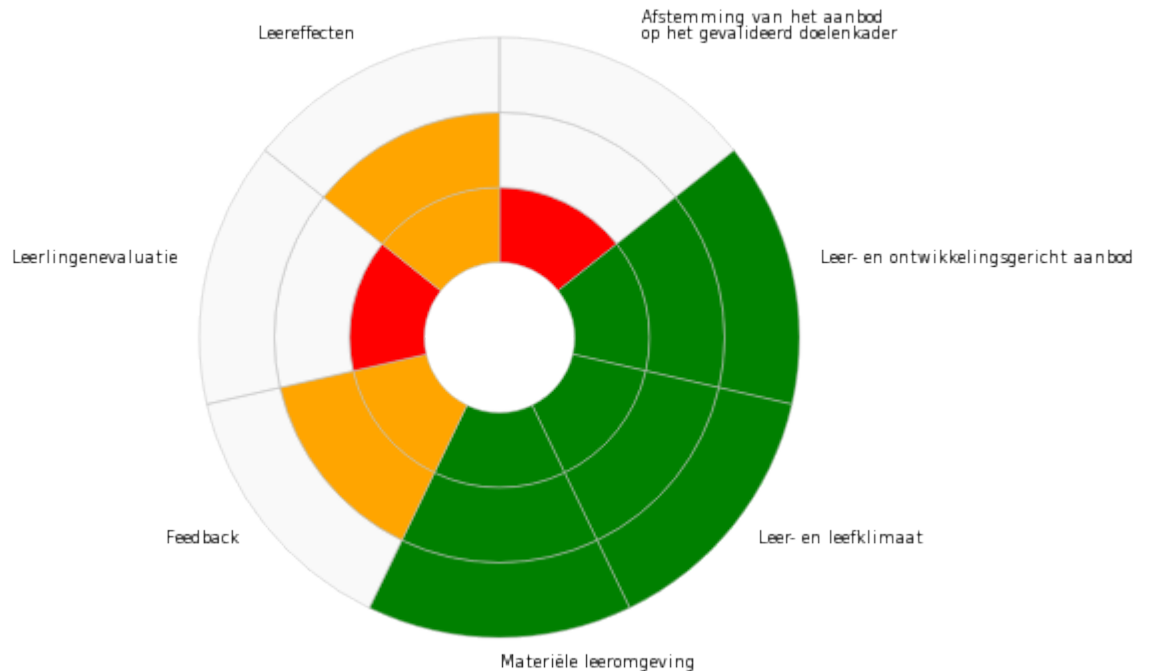
4.4 Expressie, huishoudkunde en opvoedkunde in de derde graad tso in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplan 2017/018)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	Het aanbod spoort met het gevalideerd doelenkader en is nagenoeg volledig. Het is evenwichtig en afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. De leraren bewaken zorgvuldig de verdeling van de verschillende componenten binnen de integrale opdrachten. Enkele leerplandoelen van 'expressie' krijgen minder aandacht dan volgens het leerplan verwacht.
Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	De leraren benutten de beginsituatie van de groep leerlingen om haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. Ze besteden op een kwaliteitsvolle manier aandacht aan betekenisvolle en verbindende inhoud, activiteiten en contexten, ook vanuit wetenschappelijke hoek. De vakgroep kan voor alle componenten de logische en graduele opbouw nog versterken. Het aanbod is veelal samenhangend. De leerlingen krijgen kansen om de doelen te exploreren binnen gevarieerde, realiteitsgerichte en maatschappelijk relevante contexten die aansluiten bij de leef- en belevingswereld van de leerlingen. De leeractiviteiten zijn veelal gericht op de actieve deelname van de leerlingen en op interactie. De onderwijsorganisatie bevordert het bereiken van de doelen.

Leer- en leefklimaat	De leraren creëren een positief en stimulerend leer- en leefklimaat. Ze begeleiden en coachen de leerlingen met zorg. Ze motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen en houden rekening met hun inbreng. Zij verhogen het competentiegevoel bij de leerlingen door positieve bekrachtiging en succeservaringen. De frequente interactie tussen de leerlingen en de leraren getuigt van wederzijds respect. De leerlingen en de leraren nemen samen verantwoordelijkheid op voor een ontspannen en ordelijke sfeer die gericht is op leren en een efficiënt gebruik van de lestijd.
Materiële leeromgeving	De materiële leeromgeving ondersteunt veelal het bereiken van de doelen. Toch beantwoorden niet alle lokalen qua infrastructuur, uitrusting en inrichting voldoende aan de vereisten van het gevalideerd doelenkader, waardoor het onderwijsleerproces aan efficiëntie en effectiviteit inboet. Zo vinden de lessen voor 'voeding' plaats in een sterk verouderd leslokaal waar het fysiek comfort onvoldoende gegarandeerd kan worden. Er is geen mechanische ventilatie en heel wat leermiddelen zijn aan vernieuwing toe.
Feedback	De leraren geven geregeld ontwikkelingsgerichte feedback, waarbij ze vertrekken vanuit de doelen en de leerervaringen van de leerlingen. De feedback is een systematisch onderdeel van het onderwijsleerproces. De feedback is zowel op het product als op het proces gericht. De feedback is veelal duidelijk, constructief en gedoseerd en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen. De vakgroep hanteert diverse tools zoals zelf-, peer- en expertenevaluatie om leerlingen tot reflectie aan te zetten. Een duidelijkere koppeling aan de leerplandoelen van 'expressie' en 'voeding' is nog een groeikans.
Leerlingenevaluatie	De evaluatie is representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De evaluatie is transparant, betrouwbaar, breed, afgestemd op de doelgroep en geïntegreerd in het onderwijsleerproces. De evaluatie van kennis via uitdagende en betekenisvolle toepassings- en inzichtvragen voor 'sociale wetenschappen' sluit goed aan bij het beheersingsniveau uit het gevalideerd doelenkader, wat waardevol is. Dat is voornamelijk zo voor het tweede leerjaar en is nog een groeikans in het eerste leerjaar van de derde graad. De vakgroep hanteert overwegend duidelijke en transparante evaluatiecriteria, zowel voor de integrale opdrachten als voor de geïntegreerde proef.
Leereffecten	De onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk, het leerlingenwelbevinden en de studieresultaten tonen aan dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt. De leraren kunnen de aandacht voor de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk nog versterken en verder uitbouwen.

4.5 Kantooradministratie en gegevensbeheer in het derde leerjaar van de derde graad bso in de studierichting Kantooradministratie en gegevensbeheer (leerplan 2018/008)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

Het aanbod is onvoldoende afgestemd op het gevalideerd doelenkader. Zo ontbreken verschillende doelen uit de competentie 'In uiteenlopende contactsituaties klantgericht handelen', 'In een e-business omgeving klantgericht handelen' en 'Gevorderde ICT-vaardigheden geïntegreerd toepassen'. Ook ontbreekt de realisatie van de doelen die met behulp van een professioneel boekhoudpakket moeten verwerkt worden. Bovendien spoort het beheersingsniveau niet altijd met het verwachte verwerkingsniveau van het gevalideerd doelenkader. Dat is onder meer het geval bij het realiseren van de doelen uit de competentie 'Werken in team'. De leerlingen doen beroepservaring op in functie van hun opleiding. De lijst met stageactiviteiten is momenteel nog niet vastgelegd, waardoor het onvoldoende duidelijk is of die volledig sporen met het gevalideerd doelenkader. Het lerarenteam heeft dit schooljaar al stappen gezet om werk te maken van een volledig en samenhangend aanbod.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	De leraren benutten de beginsituatie van de groep leerlingen om haalbare doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. Het aanbod is veelal betekenisvol en activerend en ondersteunt het leren. De leeractiviteiten zijn meestal gericht op actieve deelname van de leerlingen en op interactie. De oefenfirma die als spil fungeert doorheen het schooljaar, illustreert dit. Het is een aandachtspunt om afspraken te maken met het team over een logische en graduele opbouw van kennis, vaardigheden en attitudes zodat de leeractiviteiten die voortvloeien uit de verschillende competenties beter op elkaar afgestemd worden. De stagebegeleidster begeleidt de leerlingen adequaat, zowel op afstand als ter plaatse en in overleg met de stagementor van de stageplaats. Bovendien wordt er een buitenlandse stage georganiseerd die aansluit op de schoolse opleiding en vorming. De onderwijsorganisatie bevordert het bereiken van de doelen.
Leer- en leefklimaat	De leraren creëren een positief en stimulerend leer- en leefklimaat. De interactie tussen de leraren en de leerlingen en tussen de leerlingen onderling getuigt van wederzijds respect en inlevingsvermogen. De leraren motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun inbreng. De leraren maken efficiënt gebruik van de lestijd.
Materiële leeromgeving	De materiële leeromgeving ondersteunt het bereiken van de doelen. De school beschikt over een kantoorklas conform het gevalideerd doelenkader. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in. Het is een aandachtspunt om de gebruikte leermiddelen af te stemmen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.
Feedback	De leraren geven af en toe productgerichte feedback, die duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend is en die past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. Ze laten kansen liggen om de feedback ontwikkelingsgericht te formuleren en systematisch in te bedden in het onderwijsleerproces. Zowel in de onderwijsleerpraktijk, bij de geïntegreerde proef als bij de stage is het een werkpunt om de leerlingen van effectieve en specifieke feedback te voorzien.
Leerlingenevaluatie	De evaluatie is onvoldoende representatief voor het gevalideerd doelenkader. De evaluatie is onvoldoende transparant en nauwelijks geïntegreerd in het onderwijsleerproces. Er worden slechts een beperkt aantal doelen uit het gevalideerd doelenkader geëvalueerd. Bovendien is de totale evaluatie voornamelijk gebaseerd op de evaluatie van attitudes waardoor er geen evenwicht is tussen kennis, attitudes en vaardigheden. Ook spoort de evaluatie niet altijd met het beheersingsniveau uit het gevalideerd doelenkader. De leraren hanteren af en toe objectieve en eenduidige beoordelingscriteria, maar de toepassing ervan is wisselend. De stagebegeleider evalueert de leerling in samenspraak met de stagementor. De criteria die men hanteert bij de evaluatie van de leerlingenstages, zijn onvoldoende duidelijk geformuleerd.

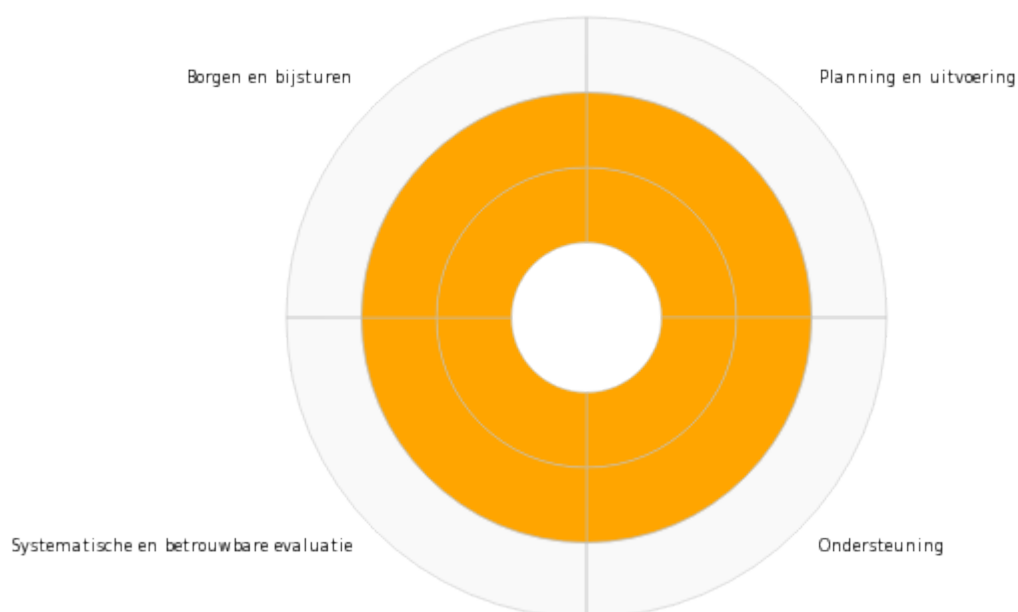
Leereffecten

De positieve indicaties van het leerlingenwelbevinden en het leer- en ontwikkelingsgericht aanbod bieden slechts gedeeltelijke garanties dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt. De werkpunten bij het aanbod en de evaluatie maken de studieresultaten onvoldoende representatief. Het lerarenteam heeft sinds dit schooljaar meer aandacht voor de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk. Hier liggen echter nog groeikansen.

5 In welke mate voert de school een doeltreffend beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne?

Het bestuur van de school is verantwoordelijk voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de gebouwen en lokalen. Aan de hand van volgende processen gaat de onderwijsinspectie enkel na of de school hiervoor een doeltreffend beleid ontwikkelt en voert:

- ongevallen en hulpverlening
- valgevaar en toegankelijkheid
- verwarming.

Planning en uitvoering

De school plant beperkt maatregelen en acties gericht op het voorkomen of inperken van risico's en het voorkomen of beperken van schade. Vooral op de campus Heilige Familie gebeuren de planning en uitvoering zorgvuldig.

Daarentegen stroomt de noodzakelijke beleidsinformatie over de secundaire school op de campus Sint-Willebrord door een beperkte communicatie onvolledig door waardoor bijvoorbeeld niet alle controles gepland en opgevolgd zijn. De school neemt de in kaart gebrachte acties op in het globaal preventieplan en het jaaractieplan. Ze volgt voor beide campussen de geplande acties op tijdens de maandelijkse overlegmomenten in het comité ter preventie en bescherming op het werk (CPBW). De school neemt compenserende maatregelen indien de uitvoering niet op korte termijn kan plaatsvinden zoals het afschermen van gevaarlijke situaties op de speelplaatsen om de risico's op valgevaar in te perken.

Ondersteuning	De school ondersteunt beperkt de planning, de uitvoering en de evaluatie van de maatregelen en acties. Ze voorziet enkel voor de geplande acties in financiële, materiële en personele middelen. De preventieadviseur van de scholengemeenschap ondersteunt de lokale preventieadviseur. Daarnaast heeft de school de laatste jaren het aantal gebrevetteerde hulpverleners over de campussen heen gevoelig uitgebreid.
Systematische en betrouwbare evaluatie	De school evalueert enkele processen en bijhorende acties vooral op de campus Heilige Familie. De evaluatie is echter weinig systematisch voor beide campussen. De school benut bij haar evaluaties niet altijd alle beschikbare bronnen of de expertise van relevante partners. Daardoor komt de betrouwbaarheid van de evaluaties in het gedrang. Zo blijkt bijvoorbeeld dat de stookolietanks en de verwarmingsinstallatie op stookolie op campus Sint-Willebrord niet systematisch binnen de verplichte termijnen gecontroleerd worden.
Borgen en bijsturen	De school heeft zicht op haar sterke punten en werkpunten, maar dat zicht is onvolledig. Ze bewaart en verspreidt niet altijd wat goed is. Ze laat kansen liggen om haar werking vanuit de evaluaties bij te stellen en gelijkgerichte afspraken voor beide campussen te hanteren. Dat is bijvoorbeeld het geval voor het registratieformulier van de eerste hulpinterventies.

6 Respecteert de school de regelgeving?

De school moet zich engageren om aan volgende inbreuken op de regelgeving te werken:

- De invulling van de leerlingenstages en het beschikken over een leerlingenstageovereenkomst met lijst van stageactiviteiten en werkpostfiche.
 - Besluit van de Vlaamse Regering houdende de codificatie betreffende het secundair onderwijs van 17/12/2010 - art. 3,17° en 123/20
 - Omzendbrief SO/2015/01: Leerlingenstages, observatieactiviteiten en praktijklessen op verplaatsing in het voltijds gewoon secundair onderwijs en BuSO OV4
- De eigen kwaliteit systematisch onderzoeken en bewaken.
 - Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 08/05/2009 - art. 6
- Het kwaliteitsvol ondersteunen van het geboden onderwijs.
 - Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 08/05/2009 - art. 4, §1
- Het voeren van een beleid op leerlingenbegeleiding (erkenningsvoorwaarde).
 - Besluit van de Vlaamse Regering houdende de codificatie betreffende het secundair onderwijs van 17/12/2010 - art. 15, §1, 9°
 - Besluit van de Vlaamse Regering houdende de codificatie betreffende het secundair onderwijs van 17/12/2010 - art. 123/22
 - Decreet betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap van 10/07/2008 - art. 10, §1, 9°
- Het voeren van een doeltreffend beleid met het oog op de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (erkenningsvoorwaarde).
 - Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs met betrekking tot de wijze waarop sommige bevoegdheden van de inspectie worden uitgevoerd van 1/10/2010 – art. 10
 - Besluit van de Vlaamse Regering houdende de codificatie betreffende het secundair onderwijs van 17/12/2010 - art. 15, §1, 2°
 - Decreet betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap van 10/07/2008 - art. 10, §1, 2°
- Het zelfstandig voeren van een kwaliteitsvol beleid.
 - Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 08/05/2009 - art. 5
- De tijdsbesteding aan evaluaties of de toegelaten evaluatietijd (erkenningsvoorwaarde).
 - Besluit van de Vlaamse Regering houdende de codificatie betreffende het secundair onderwijs van 17/12/2010 - art. 15, §1, 7°
 - Besluit van de Vlaamse Regering houdende de organisatie van het schooljaar in het secundair onderwijs van 31/08/2001 - art. 5, 10 en 11
 - Omzendbrief SO 74: Organisatie van het schooljaar in het secundair onderwijs - rubriek 6, 11 en 12

7 Samenvatting

Legende

- = beneden de verwachting
- ◆ = benadert de verwachting
- = volgens de verwachting
- ★ = overstijgt de verwachting.

7.1 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

Visie en strategisch beleid	◆
Organisatiebeleid	◆
Onderwijskundig beleid	◆
Systematische evaluatie van de kwaliteit	◆
Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit	◆
Borgen en bijsturen	◆

7.2 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

7.2.1 Het omgaan met diversiteit

Diversiteitscultuur	●
Taalgericht onderwijs	◆

7.2.2 De onderwijsleerpraktijk

	Nederlands voor anderstalige nieuwkomers	Mode in de tweede graad bso in de studierichting Moderealisatie en -presentatie (leerplan 2014/026)	Expressie, huishoudkunde en opvoedkunde in de derde graad tso in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplan 2017/018)	Kantooradministratie en gegevensbeheer in het derde leerjaar van de derde graad bso in de studierichting Kantooradministratie en gegevensbeheer (leerplan 2018/008)
Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	●	◆	●	■
Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	●	●	●	●
Leer- en leefklimaat	★	●	●	●
Materiële leeromgeving	●	◆	◆	●
Feedback	●	●	●	◆
Leerlingenevaluatie	◆	◆	●	■
Leereffecten	●	◆	●	◆

7.3 In welke mate voert de school een doeltreffend beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne?

Planning en uitvoering	◆
Ondersteuning	◆
Systematische en betrouwbare evaluatie	◆
Borgen en bijsturen	◆

8 Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen

De onderwijsinspectie formuleert over de verdere erkenning van de school een GUNSTIG ADVIES waarbij het bestuur zich moet engageren om aan de hieronder vermelde tekorten te werken.

De onderwijsinspectie doet de volgende aanbevelingen met het oog op de verdere kwaliteitsontwikkeling van de school:

- De kwaliteit borgen van de onderwijsleerpraktijk voor Nederlands voor anderstalige nieuwkomers, in het bijzonder van het leer- en leefklimaat.
- De kwaliteit borgen van de onderwijsleerpraktijk voor expressie, huishoudkunde en opvoedkunde in de derde graad tso in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplan 2017/018).

- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot het omgaan met diversiteit, meer bepaald het taalgericht onderwijs.
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor mode in de tweede graad bso in de studierichting Moderealisatie en -presentatie (leerplan 2014/026).
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader.
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de materiële leeromgeving.
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de leerlingenevaluatie.
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de leereffecten.

- De tekorten wegwerken met betrekking tot de kwaliteitsontwikkeling.
- De tekorten wegwerken met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor kantooradministratie en gegevensbeheer in het derde leerjaar van de derde graad bso in de studierichting Kantooradministratie en gegevensbeheer (leerplan 2018/008) (erkenningsvoorwaarde).
- De tekorten wegwerken met betrekking tot de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (erkenningsvoorwaarde).
- De tekorten wegwerken met betrekking tot de regelgeving (erkenningsvoorwaarde).

9 BIJLAGE DOORLICHTINGSEENHEID

“Een doorlichtingseenheid bestaat uit structuuronderdelen (of delen van een structuuronderdeel op een bepaalde vestigingsplaats ingericht) van één schoolbestuur die (conform de finaliteit van het OK-kader) een geheel vormen en waarvoor het bestuur een samenhangend pedagogisch (kwaliteits)beleid ontwikkelt. Dit geheel is gelijktijdig het voorwerp van het onderzoek door de inspectie, conform het kwaliteitsdecreet.”

DE	Administratieve instellingsnummers
2000000242 - Sint-Willebrord - Heilige Familie	48728 (volledig) + 117093 (volledig)

De doorlichtingseenheid organiseert onderwijs op volgende adressen:

Jan Moorkensstraat 95 - 2600 BERCHEM

Ferdinand Coosemansstraat 17 - 2600 BERCHEM